

Spaľovne poškadzujú životné prostredie

Spaľovne prispievajú ku klimatickým zmenám

Na každú tonu spáleného odpadu sa do atmosféry vypustí 0,7 až 1,7 tony CO₂. V prepočte na kWh vyrobenej energie je to viac ako pri konvenčnom využití fosílnych palív, pričom spaľovanie plastov je horšie ako spaľovanie uhlia.

Výstavba tak veľkého nového zdroja CO₂ je z hľadiska plnenia klimatických cieľov neprijateľná.

Spaľovne brzdia predchádzanie vzniku odpadov, triedený zber a recykláciu

Mestá a regióny, ktoré majú spaľovňu, triedia menej odpadu, ako je národný priemer, napr. Košice 33 %, Bratislava 37 % (SR – 44 %), Londýn 30 % (Anglicko 43 %), Amsterdam 27 % (Holandsko 57 %), Viedeň 33 % (Rakúsko 49 %).

To je vážny problém pri plnení záväzných EÚ recyklačných cieľov (65 % komunálnych odpadov do roku 2035).

Spaľovňa plytvá vzácnymi zdrojmi surovín

Až 80 % z toho, čo končí v spaľovni, by sa dalo ešte zrecyklovať a použiť na výrobu nového výrobku.

Spaľovňa vplýva na zvýšenie dopravy

Počas pracovných dní privezie do spaľovne odpad v priemere 37 ťažkých nákladných áut denne (priemerná hmotnosť odpadu v aute 8 ton). To je 11 840 ťažkých nákladných áut ročne – so všetkými negatívami ako sú prašnosť, emisie znečisťujúcich látok, hluk a otrasy.

Jedna z najmodernejších spaľovní v Kodani, ktorej riaditeľ tvrdí že ich zariadenie vypúšťa iba čistý vzduch, vodnú paru a CO₂. Kto by také niečo nechcel mať „za domom“? :)

Zastavme výstavbu zbytočnej a škodlivej spaľovne odpadov

Ani Vám nie je ľahostajné, v akom životnom prostredí žijete a vychovávate svoje deti? Pridajte sa k iniciatíve na zastavenie výstavby spaľovne odpadov vo vašom regióne:

- Oslovte starostu/primátora a poslancov vo vašej obci/meste a prezentujte im svoj nesúhlas s výstavbou spaľovne. Požiadajte od nich záruky, že tento projekt nepodporia.
- Zapojte sa do povoľovacích procesov (EIA, územné a stavebné konanie) pred výstavbou spaľovne a prejavte svoj nesúhlas.
- Informujte o negatívach spaľovní svoju rodinu, známych a priateľov.
- Nevytvárajte zbytočné odpady. Vzniknutý odpad dôsledne triďte a odovzdajte na recykláciu.
- Biologické odpady si svojpomocne kompostujte alebo sa zapojte do ich triedenia a recyklácie.
- Nespaľujte v domácnostiach a na záhradách žiaden odpad.
- Kontaktujte nás, radi vám pomôžeme: stopspalovniam@priateliazeme.sk

Vydali Priatelia Zeme - SPZ v roku 2022.
www.priateliazeme.sk/spz
www.nuloadpadu.sk
www.kompost.sk

Vytlačené na 100% recyklovanom papieri.

SPAĽOVNE ODPADOV NEVYRIEŠIA PROBLÉM S ODPADMI

CHCETE VO VAŠOM OKOLÍ SPAĽOVŇU ODPADOV?

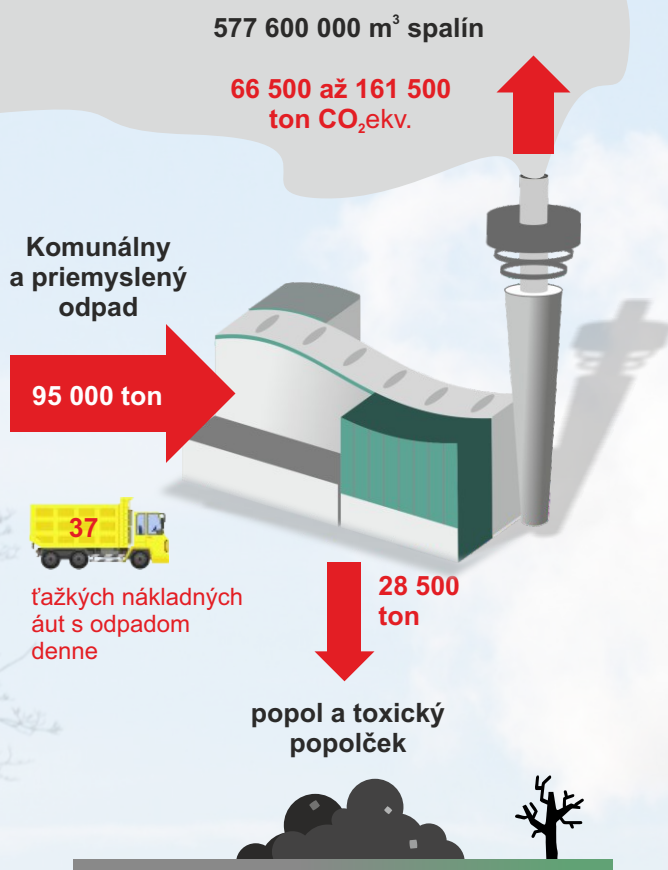

Čo vám investor o svojom „zariadení na energetické zhodnocovanie komunálneho odpadu“ radšej nepovie, ale mali by ste to vedieť

Budúcnosťou je obehové hospodárstvo a nie spaľovňa odpadov

Investor sľubuje, že vybuduje zariadenie na energetické zhodnocovanie odpadov. V skutočnosti to bude len obyčajná spaľovňa, ktorá neefektívne využije odpady na výrobu elektrickej energie s mnohými negatívnymi dopadmi takejto prevádzky.

Predchádzanie vzniku odpadov a recyklácia dokážu ušetriť výrazne väčšie množstvo energie, ako dokáže vyrobiť z odpadov spaľovňa.

Obrázok: Ročné toky odpadov v spaľovni s kapacitou 95-tisíc ton odpadu.

Čo je obehové hospodárstvo?

Obehové hospodárstvo je model, v ktorom sú produkty navrhnuté tak, aby mohli byť čo najdlhšie zdieľané, požičiavané, opätovne používané, opravované a na konci svojej životnosti recyklované. Jeho cieľom je minimalizovať množstvo odpadov pre spaľovne a skládky.

Obrázok: Schéma obehového hospodárstva.

Spaľovne ohrozujú naše zdravie

Spaľovne odpadov sú podľa legislatívy kategorizované ako **veľký zdroj znečisťovania ovzdušia**.

Spaľovňa s kapacitou 95 000 ton odpadu vypustí do ovzdušia každoročne cca 577 600 000 m³ spalín. Emisné limity umožňujú, aby obsahovali:

- 2,8 ton tuhých znečisťujúcich látok
- 17 ton oxidu siričitého
- 68 ton oxidov dusíka
- 28 ton oxidu uhoľnatého
- 3,4 tony chlorovodíka
- 0,6 tony fluorovodíka
- 5,7 ton amoniaku a prchavých organ. zlúčenín
- 0,2 tony ťažkých kovov (napr. kadmium, ortuť, olovo, nikel, arzén).

Tieto látky sú pre človeka škodlivé, mnohé z nich poškadzujú dýchacie cesty, hlavne pľúca a priedušky. Negatívne pôsobia na srdce, cievny a nervový systém. Niektoré sú rakovinotvorné a mutagénne.

DIOXÍNY

Patria medzi najjedovatejšie látky. Dlhodobo sa kumulujú v prostredí a v živých organizmoch; poškadzujú imunitný a nervový systém; negatívne ovplyvňujú endokrinný systém (štítnu žľazu) a reprodukčné funkcie. Majú rakovinotvorné a teratogénne účinky (poškadzujú plod v tele matky).

Výskumy v okolí spaľovní odpadov v Madride, Paríži, Košiciach, vrátane tých najmodernejších v Harlingene (Holandsko), Kaunase (Litva) a v Plzni preukázali kontamináciu územia dioxínmi. Vysoké hodnoty boli namerané vo vegetácii (machy a ihličie) a v slepáčich vajíčkach z domáceho chovu, v ktorých prekročovali limity EÚ pre bezpečnosť potravín.

Z toho vyplýva, že dioxínmi môžu byť ohrození chovatelia zvierat, aj pestovatelia zeleniny žijúci v okolí spaľovní odpadov.

"Neexistuje nijaké množstvo dioxínov, ktoré by bolo pre človeka „bezpečné“. Triliónové koncentrácie každodenne ohrozujú ľudské zdravie."

Prof. RNDr. Agáta Farkašová, DrSc

Katedra environmentálnej ekológie a manažmentu krajiny,
Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského